

สมพร คำพร. (2551). แนวทางการพัฒนากระบวนการเลี้ยงกบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
ในโครงการเลี้ยงกบเพื่อความสมดุลตามธรรมชาติตำบลเกาะเกิด อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. (ยุทธศาสตร์การพัฒนา)
พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. อาจารย์ที่ปรึกษา :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณา จิตต์จรัส.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการเลี้ยงกบ
2) ประยุกต์ใช้แนวเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการเลี้ยงกบและ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา
อาชีพการเลี้ยงกบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในโครงการเลี้ยงกบเพื่อความสมดุลตามธรรมชาติ
ตำบลเกาะเกิด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ
เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกบในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 20 คน และผู้เข้ารับฟังการบรรยาย
และเยี่ยมชมโครงการฯ จำนวน 120 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างและแบบสอบถาม
เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย
ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยที่สรุปได้ดังนี้

กระบวนการเลี้ยงกบในขั้นตอนปัจจุบันนำเข้า มีการวางแผนการเลี้ยงโดยศึกษาจากกร
ดูงาน สถานที่เลี้ยงกบเป็นบ่อกระชัง ใช้คนเลี้ยงเพียงคนเดียว เป็นอาชีพเสริม ใช้เงินทุนในระบบ
ใช้วัสดุสังเคราะห์ ขั้นตอนกระบวนการมีการคัดเลือกพันธุ์ เลี้ยงกบพันธุ์ผสมระหว่างกบหนักกับกบ
จานระยะเวลาเลี้ยงประมาณ 3 เดือน คัดขนาดกบอายุ 30-40 วันให้อาหารกบเวลาเช้าเย็น ถ่ายน้ำวันละ
ครั้งทุกวัน ปฏิบัติตามขั้นตอนเลี้ยงลูกอ๊อด ลูกกบ กบขุนทุกขั้นตอน ได้รับข้อมูลการตลาดจาก
ภาครัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ การขนส่งกบทางรถยนต์ และขั้นผลผลิตพบว่ากบมีจำนวนไม่เพียง
พอที่จะจำหน่ายต่างประเทศ จึงไม่มีการแปรรูปกบ

การประยุกต์ใช้แนวเศรษฐกิจพอเพียงในการเลี้ยงกบ ในด้านความพอประมาณมีเหตุมีผล
คือ เลี้ยงกบเพื่อบริโภคเหลือจำหน่ายในชุมชน ใช้แรงงานในครัวเรือนเลี้ยงใกล้แหล่งน้ำ ใช้
สมุนไพร ในการเลี้ยงเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันเรื่อง โรคกบและการลงทุน มีภูมิคุ้มกันในการวางแผนผลิต
กบคุณภาพและปริมาณให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
เกษตรกร มีการเรียนรู้เรื่องกบ มีความซื่อสัตย์รับผิดชอบในการประกอบอาชีพ

แนวทางการพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในโครงการเลี้ยงกบ
เพื่อความสมดุลตามธรรมชาติโดยจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมความรู้และพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกบมี
2 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การสร้างความมั่นคงในการดำเนินชีวิตเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว
และชุมชน 2) การสร้างท้องถิ่นให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และมีกลยุทธ์ คือ ส่งเสริมความรู้และ
พัฒนาอาชีพการเลี้ยงกบให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้โดยยึดแบบอย่างแนวเศรษฐกิจพอเพียง
มีโครงการและกิจกรรมรองรับ เพื่อเพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพกบไทยในกิจกรรมส่งเสริม
การผลิตโดยใช้พ่อแม่พันธุ์ดี การทำความสะอาดบ่อ การจัดการระบบน้ำและการตรวจมาตรฐานฟาร์ม

Somporn Khamporn. (2008). **Guidelines for the Development of Frog Farming Process with an Application of Sufficiency Economy Principles: A Study Focusing on the Frog Farming Project for the Purpose of Maintaining the Balance of Nature at Koh Kerd Sub-District, Bang Pa-In District, Phranakhon Si Ayutthaya Province.** An Independent Study, Master of Arts (Development Strategies). Phranakhon Si Ayutthaya : Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisor : Assist Prof. Dr.Sirina Jitjaras.

ABSTRACT

This research is a descriptive piece aiming to: 1) study a frog farming process; 2) apply the principles for sufficiency economy in the process; and 3) find out guidelines for developing frog farming as an occupation based on principles for the sufficiency economy in order to maintain the balance of nature, at Koh Kerd Sub-District, Bang Pa-In District, Phranakhon Si Ayutthaya Province. The target group consisted of 20 frog farmers and 120 visitors paying their visit to the frog farming project. The research instrument was a questionnaire combined with structured interview. Statistical devices used were f-test, percentage and standard deviation. The results are indicated as follows:

Regarding the stage of factors input, planning was available with study visits to other farms. Frogs were raised in the floating baskets with one caretaker. The frog farming was performed as a supplementary occupation. The formal investment and syntactic materials were employed. The farming process was performed using selecting frog breeds. Cross-bred frogs aged 30-40 days were raised. The period of raising was 3 months. The frogs were fed in the morning. Water was purged once a day. The process of raising was followed strictly. Marketing Information was obtained from the government sectors and officers. Frogs were transported via land transportation. Production results reveal that frog production was inadequate to export; as a result, there was no frog transformation.

The principles for sufficiency economy were applied in the following activities: 1) Frogs were raised mainly for the household consumption. When left over, they were sold within the community; 2) Labors were from the households; 3) Farming was done near a water resource; 4) Herbs were mixed with food in feeding for the sake of immunity and investment; 5) Planning was concerned with producing quality frogs and with adequate numbers of domestic and foreign consumption. Learning had occurred during the farming process; and 6) The farmers adopted frog farming with responsibility and honesty.

Guidelines for the development of frog farming based on the sufficiency economy comprised two strategies: 1) Stabilization of the farmers' families and their community; and 2) Constructing locality to become the knowledge-based society by promoting knowledge and developing frog farming as a tool to build up self-reliance according to the principles of sufficiency economy; providing projects and supported activities in order to increase products and improve the quality of Thai frogs. Farming should be implemented by selecting good breeds, managing cleanliness of frog ponds, managing the water system, and checking the standard of the farms.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการเลี้ยงกบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในโครงการเลี้ยงกบเพื่อความสมดุลตามธรรมชาติ ตำบลเกาะเกิด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณา จิตต์จรัส ประธานกรรมการหลักสูตรและประธานกรรมการที่ปรึกษา ซึ่งกรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง ติดตาม กระตุ้นเตือน ช่วยเหลือ ตรวจสอบและแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น จนกระทั่งการค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ สำเร็จเรียบร้อยลงได้ตามความมุ่งหมายทุกประการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย คือ พลเอกสุเทพ โพธิ์สุวรรณ ศาสตราจารย์วิทย์ ธารชลาณุกิจ คุณพีจิราภรณ์ วงษ์ทับทิม ที่ปรึกษาด้านภาษาต่างประเทศ คือ ดร.ลัดดาวัลย์ แจ่มฤกษ์แจ้ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คือ อาจารย์สำเนียง เพชรจอม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อชี้แนะการตรวจสอบแบบสอบถาม การให้ข้อมูลต่าง ๆ จนทำให้ การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ทางด้านข้อมูล

ขอขอบพระคุณ ผู้ที่อยู่เบื้องหลังการประมวลผลและดูแลเป็นกำลังใจให้ตลอดการทำวิจัย คือ คุณพีวรินทร์ จันทรรัตน์ คุณพีรัชชัย แคล้วภัยพาล ที่ปรึกษาด้านภาษาวิชาการ คือ คุณพีวรวุฒิ พุ่มสว่าง คุณพีวรลักษณ์ รุ่งพานิช และขอขอบคุณเพื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนารุ่น 1 ทุกคนที่ให้กำลังใจช่วยเหลือให้การดำเนินการค้นคว้าอิสระฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและความรู้ที่เกิดจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องคารวะบูชา แก่บิดา มารดา ครูอาจารย์ ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีพระคุณทุกท่านที่สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้สัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาได้ด้วยดี

สมพร คำพร